

**Kwaliteitsafspraken
2019 - 2024**

**Addendum Strategisch beleidsplan
2018 - 2021**

marnix academie

Lerarenopleiding basisonderwijs

Vogelsanglaan 1 Utrecht | Postbus 85002 3508 AA Utrecht

030 275 34 00 | marnix.academie@hsmarnix.nl | www.marnixacademie.nl

**Kwaliteitsafspraken
2019 - 2024**

**Addendum Strategisch beleidsplan
2018 - 2021**

Inhoud

Vooraf	3	4. Onderwijsdifferentiatie	23
Kennismaking met de Marnix Academie	5	4.1 Project Toegankelijkheid van het Research & Designprogramma	23
Totstandkoming projectplan	8	4.2 Project Talentprogramma Met lef werken aan talent	24
Thema's en projecten	9	5. Passende en goede onderwijsfaciliteiten	27
1. Intensiever en kleinschaliger onderwijs (onderwijsintensiteit)	10	6. Verdere professionalisering van docenten	28
1.1 Project Meer formatieve feedback	10	6.1 Werken aan een leercultuur	28
1.2 Project Leerlijn & Feedbackloket: het vergroten van onderzoekend vermogen van de student	12	Organisatie, uitvoering en monitoring	30
2. Meer en betere begeleiding van studenten	15	Literatuurlijst	30
2.1 Project Regie over eigen leren via videobeelden	15	Bijlage 1 - Planvorming kwaliteitsafspraken	32
2.2 Project Samen op expeditie	17	Colofon	33
3. Studiesucces	19		
3.1 Project Ervaringsgestuurde leerweg	20		

Vooraf

Dit addendum bevat het projectplan Kwaliteitsafspraken 2019-2024, waarin staat beschreven hoe de middelen van het studievoorschot worden ingezet. Het plan is opgesteld in lijn met de koers die in het Strategisch plan 2018-2021 *Met lef samen werken aan toekomstgericht onderwijs* is uitgezet. De koers gaat uit van de volgende ambitie: met elkaar en met onze omgeving -samen- met hart en ziel, durf en moed werken aan de realisatie van onderwijs dat zich kenmerkt door verbinding. Verbinding met de ander, met jezelf en de wereld, dichtbij en ver weg. Deze verbinding zal zichtbaar worden in een actieve bijdrage aan een samenleving die zich kenmerkt door gelijke kansen voor iedereen.

In het projectplan zet de hogeschool in op versterken van wat goed gaat en een impuls geven aan experimenteren met lef. De zes thema's, zoals geformuleerd in het Sectorakkoord, vormen de leidraad in het projectplan. Binnen elk thema zijn projecten geformuleerd. Elk project heeft - waar mogelijk - als doel een duurzame ontwikkeling tot stand te brengen die, ook na de inzet van de extra middelen, stand houdt.

Onderstaande tabel geeft de zes thema's met de bijbehorende projecten weer.

Dit plan is tot stand gekomen onder leiding van Janneke Waelen, in samenwerking met het studentenpanel (Claire van Cleef, Yoram de Wit, Tessa Kröger, Sandra van Kouwen, Roy de Vroom, Daniël Moes, Joëlle in 't Hout, Daphne Jungschläger en Mei-Lin Vos) en in samenspraak met het management, de teamleiders van de bacheloropleiding en de opleidingscommissie.

Dr. Joke Snippe MBA

Voorzitter College van Bestuur

Thema's en projecten

Thema	Project
Intensiever en kleinschalig onderwijs (onderwijsintensiteit)	Meer formatieve feedback Vergroten van onderzoekend vermogen
Meer en betere begeleiding van studenten	Regie over eigen leren via videobeelden Samen op expeditie
Studiesucces	Ervaringsgestuurde leerweg
Onderwijsdifferentiatie	Toegankelijkheid van het Research & Designprogramma Talentprogramma 'Met lef werken aan talent'
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	Passende en goede onderwijsfaciliteiten ter ondersteuning van projecten
Verdere professionalisering van docenten (docentkwaliteit)	Werken aan een leercultuur

Kennismaking met de Marnix Academie

De Marnix Academie is een zelfstandige, gespecialiseerde hogeschool met een open christelijke identiteit die streeft naar het realiseren van samenhang tussen levensbeschouwelijke, pedagogische, onderwijskundige en maatschappelijke uitgangspunten. De hogeschool richt zich op de opleiding en voortgezette professionalisering van leraren basisonderwijs. Er studeren ruim 1300 bachelorstudenten in de voltijdopleiding, deeltijdopleiding of Academische pabo. Bachelorstudenten behalen naast hun pabo-diploma ook het Diploma Christelijk Basisonderwijs (DCBO). Binnen de bacheloropleiding kunnen studenten zich profileren op het gebied van muziek, gezondheid en bewegen. Naast de bachelor-opleidingen verzorgt de hogeschool ook de masteropleidingen Leren en Innoveren, Educational Leadership en Passend Meesterschap. Tenslotte wordt er een groot aantal post-hbo-opleidingen en andere nascholingsprogramma's verzorgd vanuit het Marnix Onderwijscentrum: hier nemen circa 1000 cursisten aan deel.

Missie

De Marnix Academie wil een bijdrage leveren aan kwalitatief goed onderwijs door leraren op te leiden en voortgaand te professionaliseren tot bekwame, betrokken en bevlogen onderwijsprofessionals. Dergelijk onderwijs draagt bij aan een samenleving waarin mensen in verbinding staan met zichzelf, de ander en het andere en mee vorm willen geven aan een samenleving gebaseerd op gelijke kansen voor iedereen.

Visie

Een bekwame leraar beheerst zijn vak en ontwikkelt zich continu vanuit een visie op leren. Dit geldt voor zowel de docent op de Marnix Academie als voor de student in de basisschool. We creëren een rijke onderwijsomgeving waarin lef, een onderzoekende houding en innovatief denken en handelen van zowel de docent als de student wordt gestimuleerd. We leiden studenten op tot professionals die kinderen de wereld en hun mogelijke bijdragen daaraan laten ontdekken en hen in staat stellen zich te ontwikkelen tot sociale en zelfbewuste wereldburgers die mee vorm willen geven aan een duurzame samenleving.

Een betrokken leraar geeft vorm aan pedagogisch handelen vanuit een pedagogische relatie, gericht op de optimale ontplooiing en ontwikkeling van leerlingen. Betrokkenheid richt zich ook op de context: ouders, school en samenleving en is gerelateerd aan wereldburgerschap en duurzame ontwikkeling. Een bevlogen leraar wil 'waardenvol' en inspirerend onderwijs vormgeven. Inspirerend handelen komt voort uit geïnspireerd worden door bronnen, door anderen en door de Ander. De Marnix Academie wil zorgdragen voor een inspirerende, stimulerende en uitdagende leer- en werkomgeving. Een bekwame, betrokken en bevlogen leraar heeft lef. Een leraar met lef is iemand die:

- weet waarvoor hij staat (persoonlijke drijfveren, kernwaarden en inspiratiebronnen) en die zich daarin kan ontwikkelen en vernieuwen;
- aan professioneel handelen richting kan geven en zich daarin weet te ontwikkelen en vernieuwen door dialoog, (zelf)reflectie en feedback;
- met hart en ziel wil werken aan een samenleving die gelijke kansen biedt aan iedereen.

Organisatie

Het College van Bestuur is belast met het besturen van de Marnix Academie. Er wordt verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de onderwijsprogramma's ligt bij drie opleidingsmanagers: één voor de initiële opleiding, één voor de masteropleidingen en één voor het Marnix Onderwijscentrum, dat de voortgezette professionalisering verzorgt. De opleidingsmanagers en hoofd bedrijfsbureau vormen samen met het College van Bestuur het managementoverleg. De opleidingsmanager van de bacheloropleiding wordt ondersteund door vier teamleiders.

Samenwerkingsverbanden

Partners in Opleiding en Ontwikkeling

Sinds 2006 werkt de Marnix Academie intensief samen met een groot aantal besturen en scholen uit een grote regio. De samenwerking in dit partnerschap richt zich op een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor goed opleidingsonderwijs voor het primair onderwijs. De pijlers van het partnerschap zijn: gezamenlijke kennisontwikkeling, vormgeven aan integraal

personeelsbeleid, competentiegericht opleiden en zorgdragen voor een rijke leeromgeving. Inmiddels wordt samengewerkt met 30 besturen en 341 scholen en zijn er mooie voorbeelden van samen opleiden en samen kennis ontwikkelen zichtbaar in het partnerschap. Het accreditatiepanel gaf in 2014 een positief oordeel over de kwaliteit van de opleidingsschool Partners in Opleiding en Ontwikkeling (POO): *POO heeft zich ontwikkeld tot een krachtige leeromgeving waarin opleiden, onderzoek en onderwijsontwikkeling goed samengaan* [citaat uit accreditatierapport].

Radiant

Naast het samenwerkingsverband Partners in Opleiding en Ontwikkeling maakt de Marnix Academie deel uit van Radiant Lerarenopleidingen. Dit is een samenwerkingsverband van negen, vooral mono-sectorale, hogescholen met een pabo. De samenwerkingspartners willen vanuit een waardengedreven perspectief en een sterke regionale verbondenheid werken aan de brede vorming, het persoonlijk meesterschap en het innovatievermogen van leraren en leiders in het funderend onderwijs.

Penta Nova

De Marnix Academie participeert in het verband van Penta Nova, een samenwerkingsverband van zes hogescholen rond het opleiden van schoolleiders. Binnen Penta Nova komen opleiden en onderzoek samen in het lectoraat Waardegericht Leiderschap.

Actuele ontwikkelingen binnen de bacheloropleiding

De bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs van de Marnix Academie wordt als reguliere voltijdopleiding en als deeltijdopleiding aangeboden. Het accreditatiepanel kwam tot het eindoordeel goed, voor de voltijd- en de deeltijdvariant. Het lukt de Marnix Academie om constante kwaliteit te bieden. De bacheloropleiding staat in de *Keuzegids HBO* al jaren in de top tien van pabo's van Nederland. In 2018 werd de opleiding in de Keuzegids gekenmerkt als topopleiding. Begin 2018 is het strategisch plan voor 2018-2021 vastgesteld. Onderdeel van dit plan is een curriculumvernieuwing van de voltijdse bacheloropleiding dat binnen de Marnix Academie gerealiseerd wordt binnen het project

Afstemming 2020 (A2020). Doel is een curriculum te ontwikkelen dat nog beter aansluit bij het leren van de adolescente student, dat de student flexibiliteit in het onderwijsprogramma biedt en hen voorbereidt op het veranderende beroep. Tijdens het formuleren van de kwaliteitsafspraken is rekening gehouden met deze ontwikkelingen in de bacheloropleiding.

Totstandkoming projectplan

In overleg met de Medezeggenschapsraad is dit projectplan in samenspraak met een studenten-panel, bestaande uit negen studenten, tot stand gekomen. Het panel bestaat uit een student-vertegenwoordiging van de Medezeggenschapsraad, de Studentenraad en enkele andere studenten. Na een inventarisatie van de eerste ideeën met betrekking tot kwaliteitsverbetering heeft het panel zich laten inspireren door:

- een bezoek aan een basisschool (inclusief gesprek met leraren basisonderwijs, orthopedagoog en directeur) samen met docenten;
- een gesprek met de winnaar van een Leadership Fellow Comeniusbeurs van Hogeschool Saxion samen met docenten;
- een binnenkring-buitenkring waarin docenten in de binnenkring een gesprek voerden over kwaliteitsverbetering.

Vervolgens zijn namens het panel conceptversies van het plan geschreven (door de projectleider ondersteund door de adviseur kwaliteitszorg) die zijn voorgelegd aan de opleidingscommissie, de veldadviesraad, de teamleiders van de bachelor-opleiding, de projectleider curriculumvernieuwing A2020 en het managementteam.

De studentleden uit de medezeggenschapsraad en de voorzitter van het College van Bestuur hebben de medezeggenschapsraad gedurende het proces op de hoogte gehouden. Docenten zijn geïnformeerd over het proces via de digitale nieuwsbrief van het management. Ook zijn de docenten betrokken doordat zij hebben meegedacht over de inhoud van het projectplan tijdens enkele activiteiten. Daarnaast is aan een aantal docenten feedback gevraagd op onderdelen van het plan die betrekking hebben op hun expertise. Zie voor een overzicht van de activiteiten, inhoud en betrokkenen in bijlage 1.

Als eerste is bepaald welke thema's relevant zijn voor de Marnix Academie. Uit de gesprekken met het studentenpanel bleek dat elk van de zes thema's nadere uitwerking verdient. Vervolgens zijn per thema één of meerdere projecten geformuleerd.

Per thema is de huidige situatie beschreven, aan de hand van de visie van de instelling, de koers van het strategisch plan en de huidige stand van zaken. Daarna is per project het ontwikkelpotentieel beschreven, is een schets gegeven van de innovatie en hoe de innovatie bijdraagt aan kwaliteitsverbetering. Ook is een tijdspad toegevoegd. In de begroting, die als aparte bijlage is toegevoegd, zijn de middelen gekoppeld aan dit tijdspad.

De afspraken die rondom de voorinvesteringen zijn gemaakt, worden doorgezet met uitzondering van de afspraken rond het onderwijs over Engels en oefenen met digiborden. Studenten geven aan dat onderwijs over Engels maar voor een kleine groep relevant is. Het oefenen met digiborden kan het beste gedaan worden op de partnerschool waar stage gelopen wordt. De bijdrage aan de licentie voor de hogeschooltaaltoets en de externe themaweek, worden vanaf komend jaar uit eigen middelen vergoed. De twee fte extra docent-capaciteit is opgenomen in de verschillende projecten. De overige afspraken zijn opgenomen in de volgende hoofdstukken.

Thema's en projecten

01

Intensiever en kleinschaliger onderwijs (onderwijsintensiteit)

Huidige situatie

De relatie tussen docenten en studenten en tussen studenten onderling doet er toe. Sinds decennia is deze gedachte de grondtoon in de visie van de Marnix Academie op opleiden. Inspiratie is een belangrijk onderdeel van het beroep; een goede relatie is nodig om geïnspireerd te worden en de eigen inspiratie te ontdekken. Onze studenten worden uitgenodigd om de zoektocht naar het eigen beroepsbeeld aan te gaan. Die zoektocht is verbonden aan de ontwikkeling van een professionele identiteit (Van den Berg, de Kort & van der Wal-Maris, 2014). Cruciaal in het zoeken

naar deze identiteit is het uitwisselen van perspectieven met anderen en het krijgen van feedback (Ruijters, 2015). Daarbij vraagt het kwetsbaarheid om stil te staan bij identiteits-gebonden vragen (Brown, 2013).

In onze onderwijspraktijk wordt om deze reden gewerkt met een docent-student ratio van 1:25. Studietoetsing vindt gedurende de hele opleiding plaats in groepen van circa elf studenten. Dit geeft docenten de tijd om tijdens de lessen ruimte te maken voor dialoog en het leren kennen van elkaars perspectief. Uit onderwijsbeoordelingen blijkt dat studenten de betrokkenheid van docenten zeer waarderen.

Wanneer we studenten vragen op welk gebied ze zich nog handelingsverlegen voelen, is dit op het gebied van onderzoekend vermogen en het voeren van gesprekken met ouders. Onderwijs op deze gebieden mag volgens de studenten intensiever plaatsvinden. Wanneer we doorpraten over hoe het onderwijs op deze gebieden intensiever vormgeven kan worden, dan lijkt formatieve feedback een belangrijke sleutel te zijn.

Zoekend naar hoe kwaliteitsverbetering op dit vlak tot stand kan komen, wordt het volgende vanuit voorinvestering doorgezet en nieuw gestart:

1. Het inzetten van trainingsacteurs voor het oefenen van gesprekken met ouders. Dit wordt doorgezet.
2. Het project Meer formatieve feedback.
3. Het project Leerlijn & Feedbackloket: het vergroten van onderzoekend vermogen van de student.

1.1 Project Meer formatieve feedback

Ontwikkelperspectief

Een van de pijlers in het toetsbeleid 2014 - 2018 was beoordelen om van te leren, waar het geven van formatieve feedback deel van uit maakt. Uit de evaluatie van de implementatie van dit beleid blijkt dat het belang van beoordelen om te leren - het zogenaamde formatief evalueren - sterk wordt gedeeld en dat tegelijkertijd handelingsverlegenheid wordt ervaren op dit gebied.

Daarnaast beperkt de huidige inrichting van het onderwijs de mogelijkheid tot het geven van formatieve feedback. Een docent begeleidt werkgroepen van 25 studenten en iedere student werkt aan een individuele opdracht. De docent heeft binnen de bijeenkomsten ruimte voor het geven van de feedback. Dit stelt de docent voor een dilemma: hoe kan hij zijn onderwijs zo organiseren dat hij tijd heeft om iedere student feedback te geven en dat tegelijkertijd de leertijd voor de hele groep effectief blijft?

Voor het ontvangen van feedback voelt de student zich op dit moment, zoals wel uit bovenstaande beschrijving blijkt, afhankelijk van de docent. In de praktijk heeft dit tot gevolg dat een student moet wachten.

De vraag is dus niet alleen hoe docenten kunnen leren om goede formatieve feedback te geven, maar er spelen ook nog twee andere vragen:

- Hoe krijgen studenten meer regie over het eigen leren, zodat ze minder afhankelijk zijn van de docent?
- Hoe kan het onderwijs zo ingericht worden, dat er meer ruimte voor het geven van formatieve feedback ontstaat?

Innovatie en beoogde opbrengst

Het creëren van ruimte in het onderwijs, het opbouwen van meer know how bij de docenten en een andere leerhouding van studenten versterken elkaar en op die manier ontstaat constructieve alignment. In het eerste studiejaar starten we met een pilot waarin deze drie elementen samenkomen. Het docententeam van het betreffende vak ontvangt scholing in het

geven van formatieve feedback en het versterken van de eigen regie van de student. Het onderwijs wordt zo ingepland dat er meer ruimte is voor het geven van formatieve feedback. De student wordt voorbereid op het nemen van meer regie. Op basis van de evaluatie van deze pilot, vindt opschaling plaats van dit project naar het hele eerste jaar en de daaropvolgende jaren.

Tijdpad en globale planning

Fase / Tijdpad	Activiteit	Wie	Resultaat
Vorbereidend werk Januari 2019 - juli 2019	Binnen leerkracht 2 wordt de pilot voorbereid.	Kerndocent leerkracht 2, lid toetscommissie, lid procesgroep curriculumvernieuwing en teamleider fase opleidingsbekwaam	Juli 2019 Pilot is voorbereid en kan starten in studiejaar 2019 -2020.
Innovatie Augustus 2019 - maart 2020	Pilot draait en wordt geëvalueerd.	Door de docenten leerkracht 2 Evaluatie in samenwerking met lid toetscommissie en teamleider fase opleidingsbekwaam Kwaliteitszorg	Juli 2020 Beslist wordt of de pilot succesvol was en welke mate van opschaling realistisch lijkt.
Evaluatie & opschalen Augustus 2020 - juli 2024	Pilot wordt gaandeweg steeds verder opgeschaald.	Docenten van de betrokken vakken, leden toetscommissie	Juli 2024 Formatieve feedback is geïntegreerd in het gehele curriculum.

1.2

Project Leerlijn & Feedbackloket: het vergroten van onderzoekend vermogen van de student

Het ontwikkelperspectief

De snel veranderende maatschappij vraagt om leerkrachten die continu kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen: maatschappelijk, technologisch, wetenschappelijk. Zie ook pagina 18 van het Strategisch plan: De Marnix Academie als oefenplaats. Om te kunnen anticiperen, is het van belang te kunnen reflecteren op de eigen praktijk en deze praktijk steeds weer te kunnen vernieuwen door praktijkgericht onderzoek te verrichten (Vereniging Hogescholen, 2015). Het onderzoekend vermogen is daarmee een voorwaarde om goede beroepsproducten te maken (Andriessen, 2014). Door in te zetten op een innovatie- en onderzoekscultuur op de Marnix Academie verwerven de studenten onderzoekend vermogen.

De elementen voor deze innovatie- en onderzoekscultuur zijn aanwezig: een groot deel van de docenten zijn innovatoren en zij experimenteren met nieuwe onderwijsvormen. Ook vindt op verschillende plaatsen binnen de academie onderzoek plaats, bijvoorbeeld binnen Research & Designgroepen of binnen de Werkplaats Onderwijsonderzoek Utrecht. Deze activiteiten worden via het Marnix Innovatiecentrum (MIC) aangestuurd. Met de voorinvestering is reeds besloten om deze basiselementen van een innovatie- en onderzoekscultuur meer aan de bacheloropleiding te verbinden, er meer in te investeren om op die manier de bestaande activiteiten een extra impuls te geven. Deze reeds gestarte activiteiten bestaan uit het werken met onderzoeksprojecten waarin vraagstukken uit de basisscholen centraal staan. Een vraagstuk uit de praktijk wordt onderzocht door een R&D-groep waar leraren van de basisschool, docenten van de opleiding en studenten deel van uitmaken. Op die manier vindt innovatie in de onderwijspraktijk plaats door onderzoeksmatig met vraagstukken uit de praktijk

om te gaan en deze praktijk optimaal te betrekken bij de uitvoering van de onderzoeken. Deze koers die door het MIC is ingezet, is te typeren als 'onderzoeksmatig innoveren'. Het streven is dat meer studenten en docenten hier deel van uitmaken. Wat daarbij volgens studenten met name van belang is, is het aanleren van het onderzoekend vermogen. Het streven is om het MIC en de docenten in de opleiding nog meer met elkaar te verbinden. In de huidige praktijk voeren studenten onderzoek uit, maar is er beperkte tijd voor het ontwikkelen van de vaardigheden die hiervoor nodig zijn. Pas in het laatste jaar, wanneer studenten aan hun afstudeeronderzoek werken, is er tijd voor intensieve begeleiding. Idealiter leren de studenten de vaardigheden aan voordat ze starten met hun afstudeeronderzoek.

Innovatie en beoogde opbrengst

De innovatie bestaat daarom uit twee interventies:

1. Het implementeren van een leerlijn gericht op het vergroten van onderzoekend vermogen

Deze leerlijn loopt vanaf het eerste jaar van de opleiding tot aan het afstuderen van de studenten. In deze leerlijn leren studenten om te innoveren op basis van een onderzoekende houding.

2. Het opzetten van een feedbackloket

Studenten krijgen allemaal een strippenkaart die ze mogen inzetten voor feedback op het onderzoek dat ze uitvoeren binnen de vakken LeerKracht, Oriëntatie op jezelf en de wereld en binnen de profielen. Dit feedbackloket wordt gefaciliteerd vanuit het MIC, waar (senior-) onderzoekers de studenten op maat kunnen ondersteunen bij het opzetten en uitvoeren van onderzoek. Wanneer meerdere studenten uit één klas behoefte hebben aan feedback, kan de onderzoeker aansluiten bij de betreffende klas en tijdens de werkgroep ondersteuning bieden.

Door rondom beide interventies het MIC en docenten te laten samenwerken ontstaat meer verbinding tussen onderzoek en onderwijs.

Tijdpad en globale planning

Fase / Tijdpad	Activiteit	Wie	Resultaat
Vorbereidend werk Januari 2019 - juli 2019	Leerlijn onderzoekend vermogen wordt ontwikkeld en vastgesteld. Feedbackloket wordt voorbereid (logistiek, inhoud, bemensing).	Wergroep onderzoekslijn ontwikkelt in overleg met de docenten en projectleider curriculumvernieuwing. MIC in overleg met werkgroep onderzoekslijn	Juli 2019 Leerlijn is vastgesteld. Feedbackloket kan van start in september 2019.
Innovatie en implementatie Augustus 2019 - juli 2023	Leerlijn wordt geïmplementeerd. Feedbackloket draait, docenten worden opgeleid om dit loket te bemensen, zodat de senior-onderzoeker op den duur kan terugtreden en alleen rondom complexe vraagstukken als tweede lijn geraadpleegd wordt.	Door de kartrekkers/kern-docenten van de betreffende vakken. Wergroep onderzoekslijn coördineert en ondersteunt. De voorzitter van de werkgroep stemt af met andere betrokkenen. Onderzoekers MIC en docenten	Juli 2023 De leerlijn is geïmplementeerd van leerjaar 1 t/m 4, binnen alle tracks van de voltijd pabo. Feedbackloket is een goedlopend onderdeel in de bachelor voltijdopleiding. Studenten voelen zich op maat begeleid.
Evaluatie Augustus 2020 - juli 2024	Evaluatie van de leerlijn Evaluatie van het feedbackloket	Wergroep onderzoekslijn in samenwerking met het MIC Kwaliteitszorg	Juli 2024 Evaluatie van de leerlijn en feedbackloket is afgerond. Kenniss is gedeeld.

02

Meer en betere begeleiding van studenten

Huidige situatie

Een van de beleidsthema's in het Strategisch plan (pagina 17) is persoonsvorming. Hierbij gaat het over de vorming van de persoonlijke identiteit. Studenten worden tijdens de opleiding voorbereid op hun professionele leven. Hiervoor is het nodig dat zij zichzelf leren kennen, zelfvertrouwen krijgen en zich leren te verhouden tot de ander. Het gaat erom dat ze inzicht krijgen in de waarden die voor hen belangrijk zijn en hoe die waarden in het dagelijkse leven ingevuld worden (Strategisch plan, pagina 17).

Deze persoonsvorming vindt voor een groot deel plaats tijdens het praktijkleren. Onder andere daarom heeft de Marnix Academie afgelopen decennium geïnvesteerd in het opzetten van een partnerschap met basisscholen: Partners in Opleiding en Ontwikkeling. Het opleiden van een student is in

het partnerschap de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Marnix Academie en de partnerbesturen en –scholen. Zo kan goede begeleiding, die cruciaal is voor persoonsvorming, daar ook worden geborgd. De praktijk is een geïntegreerd onderdeel geworden van het opleidingsprogramma. Uitgangspunt van het leren op de werkplek is het opdoen van praktijkervaring en deze ervaring door betekenisgeving te transformeren naar leerervaringen. Deze integratie is voor verbetering vatbaar. Studenten ervaren de wereld van de basisschool en die van de academie vaak nog steeds als twee gescheiden werelden, waardoor leren een vorm van boundary crossing wordt (Akkerman & Bakker, 2011). Dit is complex om twee redenen: (1) de student is in dit proces degene die steeds zelfstandig de grens van stage naar opleiding oversteekt; (2) de praktijkervaring van iedere student is anders.

Om de student optimaal te ondersteunen bij het oversteken van de grens, moet de samenwerking tussen partnerschool en opleiding, waar het gaat om het omzetten van (praktijk)ervaringen naar leerervaringen, verder worden versterkt. Persoonlijke begeleiding is noodzakelijk om te faciliteren dat studenten betekenis kunnen geven aan hun praktijkervaringen en daar bewust van leren.

De volgende projecten dragen bij aan kwaliteitsverbetering op dit vlak:

1. Het project Regie over eigen leren via videobeelden in de voltijdopleiding, zowel op de opleiding als in de partnerscholen.
2. Het project Samen op expeditie.

2.1 Project Regie over eigen leren via videobeelden

Ontwikkelperspectief

Het inzetten van beeldmateriaal lijkt een goede oplossing in het ondersteunen van studenten bij het geven van betekenis aan praktijkervaringen. Recente technologische ontwikkelingen maken het mogelijk om eenvoudig kwalitatief goed video-materiaal op te nemen met hand held devices. Uit onderzoek is bekend dat de inzet van videobeelden een cruciale meerwaarde in leerprocessen geeft (Brouwer, 2007). Videobeelden kunnen een boundary object vormen, waarmee de student – de boundary crosser – beide werelden, de praktijkwereld en de opleidingswereld, bij elkaar brengt (Star & Griesemer, 1989).

Wanneer de student videobeelden inzet bij reflectie op het eigen handelen in de praktijk en deze beelden samen met anderen bekijkt, geven de beelden 1) een gezamenlijk referentiekader, dat bovendien 2) objectief, neutraal en zeer geduldig van aard is. De beelden vormen bovendien 3) een startpunt voor leergesprekken om te komen tot betekenisgeving. Van daaruit komen bewuste leerervaringen tot stand (Bouwhuis, 2016) die leiden tot verantwoord handelen (Strijbos, Fleuren & Steinbusch, 2001) en veranderd handelen (Korthagen & Lagerwerf, 2011). Videobegeleiding wordt in de huidige opleidingspraktijk ingezet in een coach-coachee-rolverdeling, waarbij sprake is van een expert (de opleidingsdocent of beeldcoach) en een student die van deze expert afhankelijk is voor zijn reflectie en het leren van de beelden (Bouwhuis, 2016; Crasborn & Brouwer, 2017; Klabbers, 2016). Daarmee is het inzetten van videobegeleiding een intensieve vorm van onderwijs die het zelfstandig leren niet stimuleert, omdat de student afhankelijk is van zijn coach. Pas wanneer de student leert om, onafhankelijk van een expert, samen met medestudenten te werken met videobeelden voor zijn of haar ontwikkeling, ontstaat er autonomie en flexibiliteit om ook daadwerkelijk zelfstandig de regie te nemen over zijn leerproces.

Het onafhankelijk van een expert, maar samen met medestudenten gebruik kunnen maken van videomateriaal, biedt de mogelijkheid om het gebruik van videobeelden op brede schaal in te zetten. Daarnaast kan de student ook ná de opleiding, wanneer hij werkzaam is in de praktijk, videobeelden inzetten voor zijn professionalisering. Immers, hij heeft tijdens de opleiding geleerd hoe hij beelden samen met collega's kan inzetten voor betekenisgeving aan praktijkervaringen, om zo te komen tot bewuste leerervaringen.

Innovatie en beoogde opbrengst

De innovatie bestaat uit een leerlijn gericht op het werken met videomateriaal, die loopt vanaf het eerste jaar van de opleiding tot aan het afstuderen van de studenten. In de leerlijn leren studenten om zelf beeldmateriaal te analyseren en feedback te geven op beeldmateriaal van peers. De leerlijn maakt het logistiek en praktisch haalbaar om tijdens bijeenkomsten op de opleiding of in de partnerschool de praktijkervaring van iedere student centraal te stellen. Dit is dan ook een manier om het leren van studenten gepersonaliseerd vorm te geven.

Omdat studenten door de leerlijn tijdens de opleiding leren, onafhankelijk van een expert of coach, samen met peers te werken met videobeelden, nemen ze deze vaardigheid na de opleiding mee het werkveld in. Op deze wijze dragen ze dan ook bij aan het vergroten van de leercultuur in een school. Immers, leraren leren in de beroepspraktijk door samen te werken en hun ervaringen met elkaar te bespreken (Zwart, Wubbels, Bergen & Bolhuis, 2009). Het werken met videobeelden is een krachtig én praktisch instrument om de professionalisering van leerkrachten te faciliteren (Brouwer, 2007). Voor het ontwikkelen van deze leerlijn en het implementeren van deze lijn in de deeltijdopleiding heeft een van de teamleiders een Senior Fellow Comeniusbeurs toegekend gekregen. Binnen het kader van de kwaliteitsafspraken wordt deze lijn ook in de voltijdopleiding geïmplementeerd, gebruik makend van de ervaringen uit het project in de deeltijdopleiding.

Tijdspad en globale planning

Fase / Tijdspad	Activiteit	Wie	Resultaat
Vorbereidend werk Augustus 2019 - juli 2020	Leerlijn uitdenken voor voltijdopleiding, waar en hoe in het curriculum. Op de opleiding en in de partnerschool.	Projectleider in samenwerking met twee docenten en twee collega's van een partnerschool.	Juli 2020 Leerlijn is uitgedacht en klaar voor implementatie.
Scholing Augustus 2020 - juli 2024	Elk studiejaar worden twintig docenten en ICO's geschoold in het werken met beelden.	Projectleider verzorgt de scholing en stelt de leerlijn bij. Twintig docenten en ICO's per studiejaar	Juli 2024 80% van de docenten en een deel van de ICO's kunnen de leerlijn 'werken met beelden' begeleiden. De leerlijn is stevig verankerd in het curriculum.

feedback en de klik met de mentor. Een meer inhoudelijke afstemming tussen opleiding en praktijk is wenselijk. Sommige partnerscholen lopen voor op wat op de pabo aangeboden wordt, anderen geven les vanuit een meer traditioneler perspectief. De vraag is hoe we op de hoogte kunnen blijven van ontwikkelingen in het gehele partnerschap.

Met de voorgestelde innovatie in het project *Regie over eigen leren met videobeelden* wordt de praktijk meer naar de opleiding gebracht, tegelijkertijd komt door het project *Samen op expeditie* de opleiding meer naar de praktijk.

2.2 Project Samen op expeditie

Ontwikkelperspectief

Zoals al eerder opgemerkt is de 'kloof' tussen theorie en praktijk uitdagend voor studenten. Het curriculum is ingericht op basis van de gedachte dat studenten wetenschappelijke theorieën en technieken nodig hebben om in de praktijk te komen tot goed handelen en problemen oplossen.

Studenten blijken een deel van deze theorieën en technieken moeilijk toepasbaar vinden in de praktijk van alledag. Deze ervaring van studenten wordt ondersteund door onderzoek dat aantoont dat de impact van lerarenopleidingen op het praktisch handelen van studenten beperkt is (e.g. Cochner-Smith & Zeichner, 2005 in Hennissen, 2011). Daarnaast geven studenten aan dat wat ze leren in de praktijk sterk afhankelijk is van de houding,

Innovatie en beoogde opbrengst

De innovatie zal plaatsvinden in één module per semester, gedurende de hele opleiding. Deze modules worden zo ingericht dat een deel van de lessen in de praktijk plaatsvinden. Dit gaat als volgt in zijn werk, geïllustreerd aan de hand van studenten die de module beeldende vorming volgen. Tijdens het eerste lesuur krijgen ze les op de opleiding. Vervolgens gaan de studenten met de docent van beeldende vorming op een partnerschool aan de slag. Op deze school werken

ze volgens de Lesson Study methodiek: een Japanse professionaliseringsaanpak die leraren stimuleert te focussen op het leren van leerlingen (De Vries, Roorda, Van Veen, 2017). Samen analyseren ze de leerprestaties van leerlingen, plannen ze wat ze willen verbeteren, ontwikkelen ze lessen, geven ze deze lessen in de vorm van co-teaching samen met medestudenten of met de leraar in de praktijk en geven ze feedback aan elkaar.

De vakdocent en de basisschool krijgen een impuls op het betreffende vakgebied, doordat een periode lang het gesprek over dit thema wordt gevoerd en er experimenten plaatsvinden. Er kan zo gemakkelijker een brug geslagen worden tussen theorie-praktijk. Studenten leren optimaal van en met elkaar.

Tijdspad en globale planning

Fase / Tijdpad	Activiteit	Wie	Resultaat
Vorbereidend werk Augustus 2019 - juli 2020	Twee docenten van vakken bereiden dit, samen met een partnerschool, als pilot voor. Projectleider richt de benodigde infrastructuur in (o.a. contact met partnerscholen).	Kerndocenten van de betreffende vakken en collega's van scholen met expertise op dit gebied Projectleider	Juli 2020 Twee vakken kunnen volgend jaar met de pilot starten
Pilot Augustus 2020 - juli 2021	Programma wordt in samenwerking met de partnerschool uitgeprobeerd en geëvalueerd.	Projectleider Docenten van de betreffende vakken en partners van de scholen Kwaliteitszorg Partnerscholen	Juli 2021 Beslist wordt of de pilot succesvol was en in welke mate hij opgeschaald kan worden.
Opschalen Augustus 2021 - juli 2024	Pilot wordt opgeschaald naar één vak per semester.	Projectleider Docenten van de betreffende vakken Kwaliteitszorg Partnerscholen	Juli 2024 In elk semester draait een vak waarin docent en studenten een deel van de lessen volgen/geven op de partnerschool.

03

Studiesucces

Huidige situatie

Op de Marnix Academie volgen alle studenten in de voltijdopleiding hetzelfde – theoretisch ingestoken – onderwijsprogramma, ongeacht hun achtergrond of leervoorkeur. De kwaliteit van deze leerweg is goed; iets om trots op te zijn. Tegelijkertijd geven studenten aan behoefte te hebben aan meer ruimte voor eigen invulling. Deze roep om ruimte wordt onder andere meegenomen in de het curriculumvernieuwingsproject A2020. Naast ruimte vraagt dit ook om een didactiek en onderwijsomgeving afgestemd op leervoorkeur. Studenten die zich in de onderwijsomgeving op hun plek voelen, hebben een grotere kans op slagen (Elffers, 2016). Bovendien geldt dat wie zich sterk identificeert met de onderwijsomgeving, ook geneigd is zich actiever in te zetten. En wie actief participeert, zal zich ook meer identificeren met de onderwijsomgeving. Zo ontstaat een zichzelf versterkende cyclus van betrokkenheid, die positieve effecten heeft op de studievoortgang. (Elffers, 2016).

Dit is terug te zien in de cijfers van het studiesucces. Het percentage studiesucces van studenten met havo als vooropleiding neemt op de Marnix Academie de laatste jaren licht toe; dat van studenten met mbo als vooropleiding neemt

daarentegen af. Afname van het studiesucces¹ geldt overigens ook voor studenten met vwo als vooropleiding. In onderstaande tabel² is het studiesucces binnen vijf jaar in relatie tot de vooropleiding inzichtelijk gemaakt.

Studiesucces na vijf jaar in relatie tot de vooropleiding (%)

Instroomjaar	havo	mbo	vwo	ho	Overig	Marnix Academie totaal	Landelijk totaal
2009	58,0	50,7	86,4	100	-	58,3	49,1
2010	59,3	50,5	75,0	100	100	57,8	49,2
2011	60,4	43,9	71,9	100	50	58,0	48,7
2012	60,9	34,7	61,9	100	100	54,0	49,6

Daarnaast valt op dat het percentage studiesucces van mannen zeer laag is, zie onderstaande tabel.

Studiesucces mannelijke studenten na vijf jaar in vergelijking met alle pabo's (%)

Instroomjaar	Studiesucces mannen VT Marnix Academie	Studiesucces mannen VT Landelijk gemiddelde pabo
2009	33,3	29,8
2010	25,0	31,7
2011	37,1	31,3
2012	24,6	30,1

1. www.vereniginghogescholen.nl Definitie: Het aandeel van de studenten dat binnen een bepaald aantal jaren na instroom een einddiploma heeft behaald. De standaard tabellen gaan uit van de instroom per type hoger onderwijs, wisselaars tussen twee hogescholen worden bij deze telling buiten beschouwing gelaten.

2. <http://cijfers.vereniginghogescholen.nl>

Afgelopen jaren is ingezet op het verlagen van de uitval van mannen. Met succes is in het eerste studiejaar de uitval gedaald. Maar de uitval blijft in het eerste jaar, in vergelijking tot het aantal vrouwen dat uitvalt, hoog (31% ten opzichte van 18% in 2017-2018).

Kortom, omdat studenten met diverse achtergronden instromen, is een breed palet aan didactische variatie nodig. Een kwaliteitsverbetering kan tot stand komen door verschillende leerwegen aan te bieden die inspelen op verschillende leervoorkeuren. Op dit moment bestaan de voltijdse leerweg die insteekt vanuit de theorie én de Research & Designleerweg die insteekt vanuit onderzoeksvragen. Deze laatste leerweg is voor vwo-ers en talentvolle havisten. Wat nog ontbreekt is een leerweg waarin praktijkervaring meer centraal staat. Daarom wordt het project Ervaringsgestuurde leerweg gestart.

3.1 Project Ervaringsgestuurde leerweg

Ontwikkelperspectief

Voor de meer praktisch ingestelde student past de huidige focus van het curriculum niet bij de leervoorkeur. Studenten die bijvoorbeeld vanaf mbo-opleidingen zoals het CIOS of Onderwijs-assistent komen, werken vaak drie tot vier dagen in de praktijk tijdens deze opleiding. De overstap naar vier dagen naar school en één dag stage is groot. Daarnaast blijkt uit gesprekken met studenten dat ook een groep havisten - waaronder veel mannen - liever meer praktisch leert. Op dit moment wordt niet optimaal voldaan wordt aan de behoeften van deze studenten.

Er ontstaat betrokkenheid bij de studie wanneer er sprake is van een goede match tussen de intenties en behoeften van een student en de onderwijs-omgeving (Tinto, 1993). Afstemmen op de intenties en behoeften speelt dus een bepalende rol in het studiesucces. Dit betekent dat er niet één recept is, omdat de intenties en behoeften van studenten verschillen. Door een ervaringsgestuurde leerweg toe te voegen aan ons aanbod, kunnen we beter aansluiten bij de behoeften van studenten.

Ze kunnen dan namelijk kiezen uit de meer theoretisch ingestoken leerweg, de Research & Design-leerweg en deze ervaringsgestuurde leerweg. Door het mogelijk te maken tijdens de studie te switchen van leerweg, of onderdelen van een andere leerweg te volgen, ontstaat een gevarieerd onderwijsaanbod dat aansluit bij de onderwijs-behoeften van dat moment.

Innovatie en beoogde opbrengst

Er is een groep studenten die behoefte heeft om meer via de praktijk, just in time, te leren. Voor deze groep wordt een meer ervaringsgestuurde leerweg ingericht. Deze leerweg loopt vanaf halverwege het eerste jaar van de opleiding tot aan het afstuderen. Het is mogelijk om tijdens de studie in- en uit te stappen. In deze leerweg staat het praktijkleren centraal. Studenten lopen stage/werken drie dagen per week op een basisschool. Op de school wordt een Community of learners gevormd van vier à vijf studenten en een op de school werkende praktijkcoach. Op een van de praktijkdagen voegt een begeleider vanuit de Marnix Academie zich bij deze community om de koppeling theorie-praktijk te verstevigen.

Naast de praktijkdagen volgen de studenten twee dagen per week les op de Marnix Academie. Op deze dagen staan het ontwikkelen van hbo-vaardigheden en pedagogische en didactische vaardigheden centraal. Voor het ontwikkelen van de hbo-vaardigheden wordt een aparte leerlijn aangeboden waarin analyseren en redeneren, academisch schrijven, onderzoeksvaardigheden centraal staan. De didactiek die gehanteerd wordt tijdens de pedagogische en didactische leerlijn zal aansluiten op de behoeften van de doelgroep. Omdat het om just in time, flexibel onderwijs gaat, wordt het curriculum gaandeweg ontwikkeld, samen met een pilotklas, uitgaande van een globale doelstellingen per studiejaar. Gaandeweg wordt met de pilotklas nagegaan wat de goede timing is voor welke onderwijsinhoud; met als resultaat flexibel onderwijs voor de cohorten die gaan volgen.

Tijdspad en globale planning

Fase / Tijdspad	Activiteit	Wie	Resultaat
Vorbereidend werk September 2019 - juli 2020	Ontwikkelen van opleidings-structuur, curriculumschets, globale leerlijn en de inhoud van jaar 1	Kernontwikkelteam met een procesbegeleider + docent uit elk vakdomein Partnerscholen die mee willen doen met de pilot Toetscommissie Secretariële ondersteuning	September 2020 Start met één klas met twintig studenten en vier of vijf partnerscholen
Pilotgroep September 2020 - juli 2024	Concreter ontwikkelen van curriculuminhoud en didactiek, samen met de pilotklas	Kernontwikkelteam en de betrokken partnerscholen Kwaliteitszorg Toetscommissie Secretariële ondersteuning	Juli 2021 Het eerste studiejaar staat en kan vanaf september 2021 door een grotere groep gevolgd worden. Juli 2024 Het gehele curriculum staat in de basis.
Start cohort 2 September 2021 - juli 2025	Pilot wordt opgeschaald naar maximaal drie cohort 2 (incl. logistiek). Het kernontwikkelteam werkt nieuwe docenten in op de didactiek (start mei/juni 2021).	Kernontwikkelteam Nieuwe docenten en partnerscholen Toetscommissie Secretariële ondersteuning	Juli 2025 Studeert het tweede cohort af.

04

Onderwijs-differentiatie

Huidige situatie

De roep om maatwerk vanuit studenten en het werkveld neemt toe. Zoals in het Strategisch plan (pagina 21) staat beschreven, zal de inrichting van het huidige onderwijsprogramma voor de bachelor flexibeler worden, zodat er differentiatie naar inhoud, naar opleidings- en onderwijsdidactiek en naar niveau mogelijk is. Onder het thema studiesucces is een leerweg beschreven die bij gaat dragen aan de differentiatiemogelijkheden binnen het curriculum om studiesucces te vergroten. Waar het programma en/of de didactiek beter is afgestemd op de behoefte van studenten, zoals dit meer in de deeltijd pabo het geval is, stijgt de student-tevredenheid.

De focus ligt binnen de Marnix Academie nog niet zozeer op studenten die meer uitdaging aankunnen en willen. Studenten kunnen nu extra curriculair

een (deel van de) leerroute Bewegingsonderwijs volgen of het programma Specialist muziek, maar deze invulling is volgens studenten en docenten te eenzijdig. Het is van belang om deze studenten meer te bieden, omdat bekend is dat wanneer studenten structureel onderwijs ontvangen op een lager niveau dan zij aankunnen en ambiëren, dit de emotionele betrokkenheid van studenten, en daarmee hun studiesucces, negatief kan beïnvloeden (Elffers, 2011). Ons huidige honoursprogramma, voorheen de Academische pabo, is nu alleen toegankelijk bij aanvang van de studie en is gericht op vwo-ers en getalenteerde havisten. Het zou een oplossing kunnen zijn om een dergelijk programma toegankelijk te maken voor studenten die de Research & Designateliers willen volgen.

Het gesprek met het studentenpanel leidde tot de conclusie dat iedere student talenten heeft en de mogelijkheid moet hebben deze te ontdekken, te ontwikkelen en leren toe te passen zodat ze deze in de praktijk kunnen inzetten. Dat vraagt een ondernemende houding van de student: actiebereidheid om een manier te vinden het eigen talent in te zetten.

Zoekend naar hoe kwaliteitsverbetering op dit vlak tot stand kan komen, wordt het volgende gestart:

1. De Academische pabo – die omgevormd wordt naar een Research & Designprogramma – wordt toegankelijk voor studenten die meer uitdaging zoeken.
2. Het project Talentprogramma Met lef werken aan talent; het ontwikkelen van een talentprogramma waarin iedere student zijn talent ontdekt en leert in te zetten.

4.1 Project Toegankelijkheid van het Research & Designprogramma

Ontwikkelperspectief

Om meer vwo-ers aan te trekken en studenten die behoefte hebben aan meer uitdaging is de afgelopen jaren gewerkt met een aparte opleidingsvariant: de Academische pabo. In de praktijk blijkt het lastig uit te leggen dat er bij deze variant geen sprake is van biddiplomering, maar dat deze variant met ingedaalde pre-master toegang geeft tot een masteropleiding. Dit leidt er toe dat de belangstelling voor deze variant gering is. Er is daarom besloten

om de variant om te vormen tot een Research & Designleerweg van drie jaar, speciaal bestemd voor studenten met een vwo-vooropleiding en voor getalenteerde havisten. In deze Research & Designleerweg wordt in de basis lesgegeven in Research & Designateliers – een onderwijsvorm waar de afgelopen jaren ervaring mee is opgedaan en waarbij studenten werken vanuit grote vragen die het onderwijs betreffen. Studenten kiezen vanaf het begin van de studie voor deze leerweg. Voor de overige studenten

die tijdens de studie behoefte hebben aan meer cognitieve uitdaging wordt het mogelijk gemaakt om ook deel te nemen aan de Research & Designateliers.

Innovatie en beoogde opbrengst

Het toegankelijk maken van deze leerweg voor studenten die gestart zijn met de reguliere opleiding, valt binnen de kwaliteitsafspraken. Studenten kunnen een schakelmodule volgen waarin hen geleerd wordt om volgens Research & Design-methodiek te werken.

Tijdspad en globale planning

Fase / Tijdspad	Activiteit	Wie	Resultaat
Voorbereidend werk Augustus 2020 - juli 2021	Ontwikkelen van het schakelprogramma Projectleider richt de benodigde infrastructuur in (o.a. contact met partnerscholen)	Twee docenten + projectleider	Juli 2021 Schakelprogramma ligt klaar. Studenten die gebruik willen maken van dit programma zijn bekend.
Implementatie Augustus 2021 - juli 2024	Vanaf cohort 2021-2022 wordt dit programma gedraaid, geëvalueerd en bijgesteld	Projectleider Docenten van de module Kwaliteitszorg	Juli 2024 Het schakelprogramma is geïmplementeerd in de opleiding en wordt gewaardeerd door studenten

4.2 Project Talentprogramma Met lef werken aan talent

Ontwikkelperspectief

Talentprogramma's zijn over het algemeen ontwikkeld voor hooggemotiveerde studenten die extra uitdaging zoeken. Deze programma's bieden een inspirerende omgeving waarin studenten de regie krijgen over hun eigen leerproces. Door hogeschool Saxion geïnspireerd, wordt een talent-programma ontwikkeld dat toegankelijk is voor iedere student. Iedere student verdient immers een inspirerend programma waarin het ontwikkelen van het eigen talent centraal staat. Ervaringen van hogeschool Saxion hiermee leren dat de studenten dit programma waarderen, met name de vrijheid om hun eigen onderwijs vorm te geven, de focus op persoonlijke ontwikkeling en het ontdekken van hun passie en talenten, de interdisciplinaire samenwerking en de docent als

coach waarderen (Gellevis, Banis, 't Mannetje, & Truijen, 2015). Het resultaat is dat studenten een meer pro-actieve houding aannemen. Dit laatste is van groot belang, omdat dit studenten wellicht helpt om hun talent in de praktijk in te zetten.

Innovatie en beoogde opbrengst

Studenten krijgen in de opleiding ieder studiejaar 2-4 EC vrij te besteden studiepunten binnen de module Met lef werken aan talent. In deze module leren studenten hun talenten te ontdekken, ontwikkelen en in de onderwijspraktijk in te zetten. Studenten delen hun opgedane kennis op een talentendag waarop ze jongerejaarsstudenten inspireren en informeren.

Opbouw van de module

Jaar 1, Semester 2	Jaar 2	Jaar 3
Ontdek je eigen talent Door interdisciplinaire oriëntatie	Ontwikkel je eigen talent Vrij in te vullen	Zet je talent in

Tijdspad en globale planning

Fase / Tijdspad	Activiteit	Wie	Resultaat
Vorbereidend werk Augustus 2020 - juli 2021	Ontwikkelen van het schakelprogramma Projectleider richt de benodigde infrastructuur in (o.a. contact met partnerscholen).	Twee docenten + projectleider	Juli 2021 Schakelprogramma ligt klaar. Studenten die gebruik willen maken van dit programma zijn bekend.
Implementatie Augustus 2021 - juli 2024	Vanaf cohort 2021-2022 wordt dit programma gedraaid, geëvalueerd en bijgesteld.	Projectleider Docenten van de module Kwaliteitszorg	Juli 2024 Het schakelprogramma is geïmplementeerd in de opleiding en wordt gewaardeerd door studenten.

05

Passende en goede onderwijs-faciliteiten

In de gewenste eindsituatie zijn de faciliteiten en infrastructuur zo ingericht dat optimaal uitvoering gegeven kan worden aan de voorgenomen projecten. Daarnaast wordt geïnvesteerd in, met name digitale, faciliteiten die door de studenten als cruciaal voor goed onderwijs zijn genoemd. In de tabel hiernaast zijn de projecten met de bijbehorende investering en begroting beschreven.

Projecten met de bijbehorende investering en begroting

	Investering	Begroting
Thema Intensief en Kleinschalig	Aanschaf digitale feedbacktool, zodat de student meer eigenaar kan zijn van zijn eigen ontwikkeling	Implementatie door externe inhuur: € 10.000 Licentie: € 15.000 per jaar
	Inzetten van kennisclips zodat meer ruimte in de les voor feedback ontstaat, dus materiaal en ondersteuning voor het maken van deze clips	Support 0,4 fte € 28.000 per jaar Apparatuur: € 10.000
	Inzet van manager MIC, zodat het MIC een meer centrale plek krijgt en vanuit daar het onderzoekend vermogen van studenten en docenten gestimuleerd kan worden	€ 45.000 (0,4 fte) per jaar
Meer en betere begeleiding	Geavanceerde apparatuur voor uitgebreide beeldopnamen, bijvoorbeeld Irisconnect	Apparatuur: € 5.000 Licenties: € 15.000 per jaar
	Videobewerkingsprogramma in Office voor elke student, nu ze meer gaan werken met beelden	Licentie: € 15.000 per jaar
Studiesucces	Test voor leervoorkeur	Licentie: € 5.000 per jaar
Onderwijs-differentiatie	Talenttest	Licentie: € 5.000 per jaar
Algemeen	App met onder andere portal/Trajectplanner zodat je overal makkelijker bij kunt	Ontwikkeling en implementatie door externe inhuur: € 50.000 Doorontwikkeling: € 25.000
	(Digitaal) Educatief materiaal -> meer + medewerker die dit inricht, onder andere: - testomgeving parnassys - snappet - leskisten - digitale variant lesmethodes - nieuwste lesmateriaal om uit te proberen	Support 0,2 fte: € 10.000 per jaar Materiaal/licentie: € 20.000 per jaar
	Kinder-EHBO door bijvoorbeeld Rode Kruis	Externe inhuur: € 5.000 per jaar
	Gastprekers en traineracteurs, voor bijvoorbeeld oudergesprekken en actuele onderwerpen	Externe inhuur: € 10.000 per jaar

06

Verdere professionalisering van docenten

Huidige situatie

Het menselijk kapitaal in de organisatie is de sleutel tot hoogwaardige onderwijskwaliteit. Een van de algemene uitgangspunten van het Personeelsbeleidsplan 2014-2018 is dan ook dat iedere medewerker zo goed mogelijk functioneert, zich optimaal kan ontwikkelen en met plezier kan werken. Uit evaluatie onder studenten (NSE en programma-evaluaties) blijkt dat zij (zeer) tevreden zijn over de kwaliteit van docenten en over de kwaliteit van de begeleiding van interne opleidingscoördinatoren en mentoren op de partnerschool.

6.1

Werken aan een leercultuur

Ontwikkelperspectief

Over het algemeen is de docentkwaliteit (zeer) goed te noemen. De Marnix Academie streeft naar topdocenten en wil zich blijven ontwikkelen op dit vlak. Er zijn veel nieuwe docenten werkzaam binnen de opleiding door de groei van de opleiding. Door de invulling van eerdergenoemde projecten wordt op didactisch gebied ook van ervaren docenten ontwikkeling gevraagd.

Zowel van ervaren als onervaren docenten wordt gevraagd om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen, zoals onder andere innovatief en onderzoekend vermogen, digitale vaardigheden en coachende vaardigheden. Kortom, het verder ontwikkelen van een cultuur waarin medewerkers willen blijven leren en experimenteren is van belang.

Innovatie en beoogde opbrengst

De cultuur van professionele nieuwsgierigheid en innovatiebereidheid willen we mede ontwikkelen door een open professionaliseringstraject waarin formeel en informeel leren gewaardeerd wordt. Docenten worden gestimuleerd om samen te leren rondom vraagstukken die zich in hun praktijk voordoen. Op het gebied van innovatief en onderzoekend vermogen, digitale vaardigheden en coachende vaardigheden zal stevig aanbod ontwikkeld worden. Daarnaast zal gezorgd worden dat het aanbod aansluit bij de actualiteit en de vraag van docenten.

Tijdspad en globale planning

Fase / Tijdspad	Activiteit	Wie	Resultaat
Voorbereidend werk Augustus 2019 - juli 2020	Ontwikkelen van een methodiek Aanzetten tot ontwikkeling van modules Vaststellen van de kwaliteit van de bestaande modules Organiseren van logistiek en interne marketing	Projectleider die samenwerkt met personeelszaken, kwaliteitszorg en de teamleiders Experts die nieuwe modules ontwikkelen en kwaliteit van bestaande vaststellen	Juli 2020 Modules liggen klaar en docenten hebben zich ingeschreven.
Pilotgroep Augustus 2020 - juli 2021	Een kleine groep docenten start met het volgen van de modules.	Projectleider Docenten van de module Kwaliteitszorg	Juli 2021 De gegeven modules zijn geëvalueerd en waar nodig aangepast.
Uitvoering Augustus 2021 - juli 2024	De modules zijn toegankelijk voor alle docenten.	Verspreid over de jaren nemen alle docenten deel.	Juli 2024 90% van de docenten innovatief en onderzoekend vermogen, digitale vaardigheden en coachende vaardigheden

Organisatie, uitvoering en monitoring

De uitvoering van de projecten start vanaf studiejaar 2018-2019.

De begroting geeft overzicht over het geheel; over de inzet van de middelen en wanneer elk project van start gaat. Vanaf studiejaar 2022-2023 is een reservering gemaakt voor nieuwe projecten die aansluiten bij de actuele situatie op dat moment en die bijdragen aan kwaliteitsverbetering. Een programmamanager wordt aangesteld om de projecten die deel uitmaken van de kwaliteitsafspraken, op te starten, overzicht te houden, de voortgang te monitoren en waar nodig bij te stellen, de samenhang tussen de projecten te bewaken en te zorgen voor inbedding in het curriculum met daarbij zorg voor de transitie die de projecten met zich meebrengen.

Deze programmamanager is verantwoordelijk voor de projecten die tot de kwaliteitsafspraken behoren; projectleiders van de onderscheiden projecten rapporteren aan de programmamanager.

De programmamanager legt verantwoording af aan het College van Bestuur. Deze programmamanager wordt ondersteund door een communicatie/secretarieel medewerker.

De programmamanager stelt een monitorgroep samen bestaande uit twee studenten die meewerken aan de totstandkoming van het plan en twee studenten en docenten als vertegenwoordiging van de opleidingscommissie/medezeggenschapsraad. Deze groep komt elk kwartaal samen en denkt mee over de voortgang. Daarnaast richt de programmamanager een stuurgroep in die bestaat uit de voorzitter College van Bestuur, opleidingsmanager, projectleider curriculumvernieuwing en een docent. De programmamanager informeert de betrokken partijen en stemt waar nodig met hen af. Op deze manier wordt samengewerkt aan het versterken van wat goed gaat en een impuls gegeven aan experimenteren met lef.

Literatuurlijst

Akkerman, S. F., & A. Bakker (2011). Boundary crossing and boundary objects. Review of Educational Research, 81, 132-169.

Andriessen, D. (2014). Praktisch relevant én methodisch grondig? Dimensies van onderzoek in het HBO. Utrecht: Hogeschool Utrecht. Opgehaald van: <https://www.onderzoek.hu.nl>.

Bouwhuis, M. (2016). De leraar in beeld. Handboek beeldbegeleiding in het onderwijs. Uitgeverij Pica.

Brouwer, N. (2007). Verbeelden van onderwijsbekwaamheden. Een literatuurstudie naar het gebruik van digitale video ten behoeve van opleiding en professionele ontwikkeling van leraren. Heerlen: Ruud de Moor Centrum van de Open Universiteit.

Brown, Brené (2013). De kracht van kwetsbaarheid. Heb de moed om niet perfect te willen zijn. Utrecht: Bruna Uitgevers B.V.

Crasborn, F., & Brouwer, N. (2017). Begeleiding op de werkplek. In: Weten wat werkt. onderwijsonderzoek vertaald voor lerarenopleiders. Red. Douwe Beijaard. Meppel: Ten Brink Uitgevers.

De Vries, S., Roorda, G., & Van Veen, K. (2017). Lesson Study: Effectief en bruikbaar in het Nederlandse Onderwijs? Groningen: Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.

Elffers, L. (2011). The transition to post-secondary vocational education. Students' entrance, experience and attainment. Enschede: Ipskamp.

Elffers, L. (2016). Kansrijke schoolloopbanen in en op weg naar het hbo. Een ketenbenadering. Hogeschool van Amsterdam: Lectorale Rede, 6 september 2016.

Gellevij, M.R.M., Banis, J.H., 't Mannetje, J.E.M.M., & Truijen, K.J.P. (2015). Excellentie-onderzoek Saxion Top Talent Programma's 2015-studenten. Verklarende modellen. Enschede/Deventer: Saxion.

Hennissen, P. (2011). In de nesten werken. Opleiden van leraren op de werkplek. Zuyd Hogeschool: Lectorale Rede, 28 september 2011.

Klabbers, V. (2016). Beeldbegeleiding als opleidingsdidactiek. Tijdschrift voor Lerarenopleiders, 37(3), 73-78.

Korthagen, F., & Lagerwerf, B. (2011). Leren van Binnenuit. Boom Lemma Uitgevers.

Ruijters, M. C. P. (red.). (2015). Je binnenste buiten. Over professionele identiteit in organisaties. Deventer, Nederland: Vakmedianet.

Scienceguide (2016). Academic drift oorzaak dalend studiesucces. <http://www.scienceguide.nl/201607/academic-drift-oorzaak-dalend-studiesucces.aspx>

Star, S. L., & Griesemer, J. R. (1989). Institutional ecology 'translations' and boundary objects: Amateurs and professionals in Berkeley's museum of vertebrate zoology, 1907-39. Social Studies of Science, 19, 387-420

Strijbos, A., Fleuren, G., & Steinbusch, L. (2001). Reflecteren kun je leren. Onderwijs en gezondheidszorg, 7.

Tinto, V. (1993). Leaving college. Chicago: Chicago University Press.

Van den Berg, B., de Kort, B. & van der Wal-Maris, S. (2014) Bekwaam, betrokken, bevlogen. Nieuwe beelden van een beroep in beweging in de 21e eeuw

Vereniging Hogescholen. (2015). Hbo2025; Wendbaar en weerbaar. Opgehaald van: <http://www.vereniginghogescholen.nl>.

Vermeulen, M., & Vermeulen, M. (2016). Opleiden voor een dynamisch beroep in een dynamische samenleving. In J. Dengerink & M. Snoek (red.). Velon. Kennisbasis Lerarenopleiders Katern 2: De context van het opleiden van leraren, pp. 13-24. Hollandse Indruk: Werkendam.

Zwart, R. C., Wubbels, T., Bergen, T., & Bolhuis, S. (2009). Which characteristics of a reciprocal peer coaching context affect teacher learning as perceived by teachers and their students? Journal of Teacher Education, 60(3), 243-257.

Bijlage 1

Planvorming kwaliteitsafspraken

In onderstaande tabel is overleg met de diverse betrokkenen, om te komen tot planvorming van de kwaliteitsafspraken, weergegeven. Voor de projecten is tussentijds feedback gevraagd aan docenten met expertise op het gebied van het betreffende project. De studenten uit het panel die deel uitmaken van de medezeggenschapsraad, hebben de andere leden van de medezeggenschapsraad elke vergadering over de voortgang geïnformeerd. De docenten zijn op de hoogte gehouden over de vorderingen via de digitale nieuwsbrief van het College van Bestuur. Het College van Bestuur heeft de Raad van Toezicht steeds een update gegeven over de voortgang.

Weergave overleg met de diverse betrokkenen, om te komen tot planvorming van de kwaliteitsafspraken

Maand	Datum	Wie	Inhoud
Afstemming om te komen tot een eerste versie conceptplan			
Juni 2018	22 juni	Studentenpanel – CvB - programmamanager	Start brainstorm over mogelijke plannen
Juli 2018	12 juli	CvB - programmamanager	Afstemming over proces
Augustus 2018	24 augustus	CvB - programmamanager	Vervolg afstemming over proces Verdere brainstorm n.a.v. input studenten en de thema's
	27 augustus	Voorzitter MR - programmamanager	Afstemming over proces
	31 augustus	Studentenpanel – CvB - programmamanager	Vervolg brainstorm over mogelijke plannen

Eerste concept ligt voor ter bespreking

September 2018	25 september	Controller - programmamanager	Begroting kwaliteitsafspraken op basis van eerste conceptplan
	25 september	Projectleider curriculumvernieuwing – programmamanager - opleidingsmanager	Afstemming over eerste conceptplan kwaliteitsafspraken
	25 september	Teamleiders – opleidingsmanager - programmamanager	Inspiratiesessie - inspiratie ophalen door gesprek met Leadership Fellow Comenius rondom talentontwikkeling
	28 september	Studentenpanel - programmanager	Bespreking van eerste conceptplan
Oktober 2018	2 oktober	Management – CvB - programmanager	Bespreking van eerste conceptplan
	2 oktober	Teamleiders – opleidingsmanager - programmanager	Vervolgbespreking eerste conceptplan
	5 oktober	OC - programmamanager	Feedback op eerste concept
	5 oktober	Projectleider, twee docenten	Concrete uitwerking projecten kwaliteitsafspraken

Vervolg Weergave overleg met de diverse betrokkenen,
om te komen tot planvorming van de kwaliteitsafspraken

Maand	Datum	Wie	Inhoud
-------	-------	-----	--------

Bespreking tweede conceptplan

Oktober 2018	10 oktober	Studentenpanel – kwaliteitszorg - programmamanager	Voorleggen tweede conceptplan
	15 oktober	Controller – hoofd ICT - programmamanager	Afstemming over faciliteiten/ict/begroting
	16 oktober	CvB - programmamanager	Tweede concept – inhoud plannen
	18 oktober	Projectleider curriculumvernieuwing – programmamanager	Afstemming rondom tweede conceptplan

Definitieve versie ligt voor

Oktober 2018	29 oktober	Bila projectleider - CvB	Bespreking definitieve versie
	30 oktober	Management – CvB - programmanager	Bespreking definitieve versie
November 2018	9 november	MR – CvB - programmamanager	Bespreking definitieve versie
	22 november	Projectleider curriculumvernieuwing – programmamanager	Afstemming over presentatie aan docenten
	28 november	RvT - CvB	Bespreking definitieve versie
December 2018	3 december	Alle docenten van de bachelor	Presentatie aan alle docenten

Colofon

Productie

Marnix Academie,
Afdeling Communicatie en Publicaties

Vormgeving

Ontwerpbureau Informatie

Fotografie

David Jagersma, Ivar Pel, Martine Krekelaar

Drukwerk

EMP grafimedia

Uitgave

April 2019

Deze brochure is gedrukt
op FSC-gecertificeerd papier.

marnix academie

Lerarenopleiding basisonderwijs

Vogelsanglaan 1 Utrecht | Postbus 85002 3508 AA Utrecht

030 275 34 00 | marnix.academie@hsmarnix.nl | www.marnixacademie.nl